

„Belefeledkeztem az éjszakába”

Lackfi János író, költőt Koncz Tamás kérdezi

Mi az első érzés, milyen kép merül fel benned először, ha az éjszaka szót hallod?

Régebben rengeteget olvastam, írtam éjszaka, olyankor mindig tágasabb a világ, kevesebb a mozgó objektum, minden megvilágítás sejtelmes. Mindig is plusz energiákat adott az érzés, hogy a világ ugyanaz, mégis teljesen más. Óvatosabb duhajként ma is kimerészkedem esti munka után csillagokkal teleültetett kertembe...

Fontos az alkotás szempontjából számodra ez a napszak?

Régebben volt, hogy úgy belefeledkeztem az éjszakába, csak fél ötkor eszméltem fel a derengésre. Más üzemmód az éjszakai, öregedvén kezdek nappaliosodni, legfeljebb egy jó filmre futja az esti fáradtságban. No meg kis olvasásra lefekvés előtt. A többi magánélet...

Ki az a költő, író, akit egyértelműen éjszakai szerzőnek tartasz – és miért?

Kosztolányi ötlük fel a Hajnali részegséggel, no meg Esti Kornállal, s Weörestől Az éjszaka csodái is kihagyhatatlan. Krúdytól az Ady Endre éjszakai óriási. Benne van a sötétség varázsereje, legendaképző hatalma.

Magadat is közéjük sorolod?

Évi 90-100 fellépés mellett, melyek egy része (vagy a visszaút) éjszakába nyúlik, a romantika fakul már. Pontosabban az éjszakázás munkám része, mintha csak örömlányka, kidobóember vagy haknizenész lennék. De azért eksztatikus naplementék, (éj)víz alatti hazatérések továbbra is szerepelnek a menükártyán.

Milyen előadással készülsz az Olvasás Éjszakájára?

A pompás, ősi amerikai folkzenét játszó Louisiana Double duónak írtam egy szekérderék dalszöveget az eredeti angol számokhoz, ők segítenek majd, ha minden igaz. Olvasok is, de talán egyéb meglepetéssel is előrukkolok. Aki ott lesz, meglátja!

Hallhatunk tőled új verseket is?

Mindenképpen lesz pár újdonság, szóba kerül az örült festő elégetése, no meg hogy van-e a zenének lelke...

Mikor várható újabb köteted megjelenése?

Ősszel kerül boltokba az örömmre nagy sikert aratott *Milyenek a magyarok?* második kötete, inyenceknek szánva.

„Gondoltam, aludnom kéne”

Az Olvasás Éjszakájáról Egressy Zoltán író, költőt Koncz Tamás kérdezi

2011-ben megjelent regénye, a Szaggatott vonal igazi éjszakai könyv, amiben a motoros futár főhős, Vertesz Antal halott apjára emlékezik egy hajnalig tartó műszak során. Az éjszaka az ön számára is az emlékek, a visszatérés időszaka?

Az éjszaka számomra az alvás időszaka. Lenne.

Milyen programmal készül Az Olvasás Éjszakájára?

Először arra gondoltam, aludnom kéne, mostanában a meleg miatt ez nehezen megy. Nincs légkondim. Aztán eszembe jutott, hogy több mint tíz évig doboltam a Sztriptíz nevű zenekarban. Előtte meg a Huckabeebnyben. Nemrégiben valaki azt kérte a születésnapjára, hogy álljon össze a kedvenc zenekara (a Sztriptíz), amely egyébként feloszlott tizenöt éve. Elkezdtünk próbálni, elég jól visszajöttek a régi dolgok. Meg is volt a koncert. És azóta még egy. Úgyhogy ez lesz, dobolni fogok a Sztriptízzel.

Szokott zenét hallgatni munka közben?

Egyszer kísérleteztem Schubertet hallgatásával írás közben, de egy idő után már csak arra figyeltem, így felhagytam ezzel. Ha írok, nem csatlakozok be muzsikát, meg bennem a szöveg ritmusa, zenéje.

Dramát vagy prózát jelent meg legközelebb? Mesélne az új szövegről?

Ősszel egy novelláskötetem jelenik meg a Kalligramnál *Majd kiszéltetsz* címmel. Az alcímben szerepelni fog a „fejzetek” szó, mert hogy a novellák szorosan összefüggnek egymással. Szereplők, motívumok jönnek-mennek. A kötet írásai tehát fejzetek egy... regénynek azért nem, annál szerteágazóbb az egész. Nem tudom, minek. Valaminek a fejzetek.

Fotó: Animare film

„Olvasni, szerelmeskedni”

Stahl Juditot kérdeztük Az Olvasás Éjszakájáról

Miért tartja fontosnak, hogy részt vegyen a fesztiválon?

Szerintem az egyik legklasszabb dolog belemerülni, belefeledkezni egy jó könyvbe, és szeretném, ha minél többen (újra)felfedeznék maguknak ezt az örömforrást. És „jó könyvön” bármilyen műfajú regényt értek: Marcel Prousttól kezdve Agatha Christie-n át Muriel Barbery-ig széles a skála, hogy miket szeretek. Mert számomra csak egy ismérve van a „jó könyvnek”: legyen tényleg jól megírva.

Milyen előadással készül a rendezvényre?

Szerepet kap benne a gasztronómia is?

Vannak ötleteim, de még nem tudtam eldönteni, mi legyen. Az viszont biztos, hogy a gasztronómia nem kap benne szerepet.

A szakácskönyvek, receptgyűjtemények néha irodalmi, művelődéstörténeti értékkel is bírnak. Melyik az a kötet, amit szórakozásból is olvas vagy olvasna?

Nagyon szeretem Halász Zoltán írásait, mert egyszerre szólnak gasztronómiáról és művelődéstörténetről. Külföldi szerzők közül legutóbb Philip Kazan: Appetite című regénye tetszett, amely kicsit olyan, mint Patrick Süskind: A parfüm című könyv. Viszont ez nem az illatok világában játszódik, hanem a 15. századi Firenzében, és a főszereplő tehetsége, na meg egyben átka is, hogy minden ízt képes érzékelni.

Ajánlana egy kimondottan éjszakára szóló receptet?

Szerintem éjjel nem enni kell, hanem aludni, olvasni, szerelmeskedni. Illetve mindhárom, és kinek-kinek a saját maga számára megfelelő sorrendben.

Miben különbözik, és miben hasonlít a főzés és írás alkotási folyamata?

Mindkettőnél egy ember alkotását élvezik többen.

„Mesék, amik rólam szólnak”

Berg Juditot kérdeztük az Olvasás Éjszakájáról

Milyen előadással készül az Olvasás Éjszakájára? Esetleg meseolvasásra számítunk?

A szervezők kérése volt, hogy olyasmit csináljak a színpadon, amit nem szoktam, de jellemző rám. Sajnos kedvenc hobbijaimat, a lovaglást és utazást nem tudom bemutatni, a meseolvasás viszont túl hagyományos lenne, hiszen rendszerint ezt várják tőlem, ezért olyan történeteket fogok elmesélni, amik valamiképpen rólam szólnak. A gyerekkoromról, a családomról, arról, hogy Rumini és a többiek miért olyanok lettek, amilyenek. Fényképeket vetíték majd és mesélek – sok mindent, amit eddig még soha.

Hogy látja, létezik olyan életkorbeli határ, amíg mesével meg lehet szólítani a gyereket?

Sokféle mese és sokféle gyerek létezik. Van, aki ötévesen már nem fél a sárkányoktól, mások inkább a saját életükre reflektáló meséket szeretik, megint mások az erőszakos vagy éppen a zsongítóan idilli történetekben oldódnak fel. Biztos vagyok benne, hogy minden korosztály és minden embertípus számára található és létrehozható izgalmas, érvényes, jelentéssel bíró történetek. Legcsodálatosabbak a népmesék, amelyek a gyerekeket is elvarázsolják, de a felnőttek számára is képesek új szempontokat adni, vagy akár gyógyítani.

Az éjszaka az árnyak és démonok birodalma is a gyerekek szemében. Egy-egy ijesztőbb mese

ön szerint a félelem megélésére és leküzdésére tanít - vagy inkább csak felkavarja a kicsiket?

Egy jól megírt, átgondolt történet, ahol a félelem megélése és leküzdése alakítja, jobbá teszi a főhőst (és az olvasót), vagy éppen az évszázadok viharát túlélte, vagyis kipróbált és jól bevált népmese biztosan segít félelmeink megismerésében, megélésében és leküzdésében. Sajnos manapság rengeteg olyan mese, mesefilm, gyerekgény születik, amiben a félelemkeltés öncélúan van jelen, abból a téves elképzelésből kifolyólag, hogy az az izgalmas, ami félelmetes. Az ilyen történetek kifejezetten károsak tudnak lenni, és szorongást, rettegést válthatnak ki a gyerekekből.

Idén hétéves a Rumini-sorozat. Érez még lehetőségeket, erőt ebben a mesefolyamban, esetleg dolgozik az újabb részekben is?

Eddig négy hagyományos értelemben vett kalandregény, egy naplóregény és egy színdarab jelent meg a sorozat részeként. Tapasztalataim szerint a gyerekek nagyon nyitottak a különböző műfajokra, így mindenképpen szeretném még bővíteni a sorozatot egy levélregénnyel. Most ezen dolgozom éppen, és reményeim szerint még idén meg is jelenhet. Címe: *Rumini a Fényvizeken*. Hatalmas kihívás számomra egy fordulatos, több szálon futó kalandregényt különböző szereplők szemszögéből, sokféle stílusban megírni úgy, hogy közben folyamatosan fenntartsam a feszültséget, árnyaljam a jellemeket és a lehető legszórakoztatóbb szöveget hozzam létre. A levélregény után mindenképpen tervezek még egy befefejező részt *Rumini kapitány* címen, ami ismét a megszokott stílusú kalandregény lesz.

Mennyiben koherens Rumini, a matróz egér világa – olvasóival együtt fejlődő, érlelődő mesefolyam ez, vagy inkább örök-jelenidejű, különálló történetek láncolata?

Rumini az idő múlásával növekszik és fejlődik, tapasztaltabb, ügyesebb és idősebb is lesz. Az utolsó megjelent részben (*Rumini Datolyaparton*) hajósinasból matrózává léptették elő, és a *Rumini kapitány* végére egy kicsit szerelmes is lesz. Más szempontból viszont fontosnak tartom az örök jelenidejűséget – mert a sorozat összes részének egyformán érthetőnek és élvezhetőnek kell lennie a célközönség, vagyis a 7-12 éves gyerekek számára.

Gyerekként nagy kedvencem volt Bajor Andor Egy bátor egér viszontagságai című (először 1960-ban kiadott) mesekönyve, ami a szintén matróz egér, Cincogó Felicián kalandjait mutatta be. Ismeri a kötetet, van kapcsolat a két mesevilág között?

Sajnos nem ismerem. Gyerekkoromban nem került a kezembe, először a Rumini első részének megjelenése után hallottam róla. Ha sikerül megszereznem, előbb-utóbb biztosan el fogom olvasni.